

Αθήνα, 17 Οκτωβρίου 2022

Ερώτηση

Προς τους κ.κ. Υπουργούς Δικαιοσύνης,
Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
Πολιτισμού και Αθλητισμού

Θέμα: «Περίπτωση SLAPP στην περιοχή Αγίας Μαύρας Λευκάδας»

Όπως γνωρίζετε επιχειρείται εδώ και καιρό η εκχώρηση μιας ολόκληρης περιοχής στο κάστρο της Αγίας Μαύρας Λευκάδας μέσω μακροχρόνιας μίσθωσης, με ευτελές μίσθωμα, στην τουριστική επιχείρηση NOTION Αναπτυξιακή Ακινήτων Α.Ε, για ξενοδοχειακή-τουριστική επένδυση. Η εκχώρηση αυτή έχει ξεσηκώσει πλήθος αντιδράσεων της τοπικής κοινωνίας, καθώς αυτή αποκλείεται από ένα πολύ μεγάλο και ιδιαίτερα αγαπητό τμήμα του θαλάσσιου μετώπου της. Οι δε διαδικασίες –εξπρές- παραχώρησης του Αρχαιολογικού χώρου, αποτέλεσαν το θέμα Ερώτησης του βουλευτή του ΜεΡΑ25 Κρίτωνα Αρσένη τον περασμένο Απρίλιο.

Οι έντονες αυτές αντιδράσεις προκύπτουν από τη μετατροπή ενός κοινόχρηστου τοπίου ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, προστατευόμενο ως αδόμητο και από τον αρχαιολογικό νόμο, σε εμπόρευμα στα χέρια του όποιου «επενδυτή» για την εξυπηρέτηση αποκλειστικά των συμφερόντων του. Το Αρχιτεκτονικό Συμβούλιο Λευκάδας, το οποίο λόγω της κατά τον νόμο αρμοδιότητας, εξέτασε τρεις φορές την μελέτη που συνοδεύει την προσωρινή παραχώρηση από το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο ολόκληρου του γηπέδου του τουριστικού περιπτέρου σε Τουριστική/Ξενοδοχειακή εταιρεία, απέρριψε τις επεμβάσεις που προωθούνται και αλλοιώνουν ανεπίστρεπτα τη φυσιογνωμία της περιοχής.

Η εν λόγω έκταση του φρουριακού συγκροτήματος της Λευκάδας έχει θεσμοθετηθεί με την υπ' αρ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/52615/2684/21.06.2005 Υ.Α. (ΦΕΚ 1061/Β') ως αδόμητη ζώνη Α' απολύτου προστασίας. Επιπλέον πέραν της παραπάνω αρχαιολογικής προστασίας, έχει χαρακτηριστεί ως τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (Υ.Α. 31/22887/2034, ΦΕΚ 865/Β') και επιπρόσθετα, είναι ενταγμένη στο δίκτυο Natura 2000.

Οι παραπάνω περιορισμοί καθίστανται κενό γράμμα όταν με την απόφαση έγκρισης της μελέτης του επενδυτή, από την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, αίρονται οι όποιες απαγορεύσεις και επιτρέπεται η αλλαγή της φυσιογνωμίας της περιοχής με αμφίβολης σκοπιμότητας παρεμβάσεις, οι οποίες εισάγουν, με το πρόσχημα της ενίσχυσης της στατικότητας και της μορφολογικής αναδιαμόρφωσης των υφιστάμενων κτιρίων, επιπλέον δόμηση 680 περίπου, τ.μ. στα ήδη κατά παρέκκλιση διατηρητέα κτίρια που εξαιρούνται της κατεδάφισης. Το ΣτΕ κατ' επανάληψη έχει ακυρώσει παρόμοιες Υ.Α. ενώ με πρόσφατο έγγραφό του η Γενική Δ/νση Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών έργων επισημαίνει στις Υπηρεσίες του ΥΠΟΑ ότι κατά την εισαγωγή των υποθέσεων στα Συμβούλια οφείλουν να εξετάζουν την πολεοδομική νομιμότητα των αιτημάτων που εξετάζουν.

Τις αντιδράσεις της τοπικής κοινωνίας ακολούθησαν εξώδικα, απειλές, εκφοβισμοί και αγωγές από την εταιρεία στοχοποιώντας όσους αντιτίθενται στις επιδιώξεις της, εφαρμόζοντας την τακτική κατάθεσης στρατηγικών μηνύσεων/αγωγών αποθάρρυνσης της συμμετοχής του κοινού (SLAPP Strategic lawsuits against public participation) ώστε να φιμώσει οποιαδήποτε αντίθετη φωνή. Πριν λίγες μέρες η εταιρεία, στην προσπάθεια της να φοβίσει και να φιμώσει τις εναντίον της επένδυσης της φωνές, κατέθεσε αγωγή κατά της Προέδρου της Αρχιτεκτονικής Επιτροπής της Λευκάδας και κατά υπαλλήλου της Πολεοδομίας (οι οποίες μιλούν ανοιχτά για το παράνομο της επένδυσης). Είναι γνωστό πως η πρακτική αυτή αφορά σε μηνύσεις ή αγωγές που υποβάλλονται από κάποιο ισχυρό πρόσωπο, εταιρεία, οργανισμό ενάντια σε μη κυβερνητικά πρόσωπα, οργανισμούς, κινήματα, πολίτες που εκφράζουν κριτική απέναντι στο πρώτο, σχετικά με κάποιο ζήτημα επιχειρηματικού, κοινωνικού, πολιτικού, περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος που εμπίπτει στο γενικό και στο δημόσιο συμφέρον ή/και προκαλεί το δημόσιο ενδιαφέρον. Σκοπός τέτοιων δικονομικών ενεργειών, διά των οποίων αξιώνουν υπέρογκα χρηματικά ποσά, δεν είναι, προφανώς, να κερδηθεί η δικαστική υπόθεση, αλλά ο εκφοβισμός και η κατατρομοκράτηση όσων ασκούν κριτική μέσω της ηθικής και οικονομικής τους εξουθένωσης. Η «στρατηγική» μιας αγωγής SLAPP είναι να επιβαρύνει τον εναγόμενο με τέτοιο επαχθές δικαστικό κόστος ώστε να τον σταματήσει ή να τον κάνει να ανακαλέσει. Συνεπώς σκοπός τέτοιων μηνύσεων και αγωγών ο εκφοβισμός όσων ασκούν δημόσια κριτική μέσω της ηθικής και οικονομικής εξουθένωσής τους.

Η πρακτική αυτή έχει αρχίσει πλέον αν εφαρμόζεται και στην Ελλάδα με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα το αντίστοιχο της Σύρου, αποτελεί δε κεντρικό πολιτικό ζήτημα, καθώς συνιστά στην

ουσία ποινικοποίηση της συμμετοχής δημοσιογράφων και εν γένει πολιτών και οργανωμένων κινημάτων στον δημόσιο διάλογο, στα κοινά, στην δημόσια ζωή.

Δεδομένου ότι:

- η απαράδεκτη αυτή πρακτική κατάθεσης στρατηγικών μηνύσεων, εφαρμόζεται από όλο και περισσότερες εταιρείες και ισχυρά κέντρα
- εκκρεμεί η αίτηση ακύρωσης στο ΣΤΕ κατά της απόφασης της υπουργού Πολιτισμού που αφορά στην παραχώρηση τμήματος του αρχαιολογικού χώρου της Λευκάδας και εκδικάζεται τον Γενάρη του 2023

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1. Σκοπεύετε να νομοθετήσετε σχετικά εισάγοντας αντι SLAPP νομοθεσία στη χώρα;
2. Τι θα πράξετε ώστε να διασφαλίσετε τη δυνατότητα διαμαρτυρίας των πολιτών που φιμώνεται από ισχυρές εταιρείες και οργανισμούς;
3. Λήφθηκαν υπόψη οι κατά νόμο επιβεβλημένες γνωμοδοτήσεις του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής κατά την εξέταση του θέματος από το Αρχαιολογικό Συμβούλιο;
4. Προτίθεστε να εφαρμόσετε χωρίς παρεκκλίσεις τον αρχαιολογικό νόμο, τους περιορισμούς που επιβάλλει η Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου όσο και των προβλέψεων και όρων της διακήρυξης του διαγωνισμού;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Γιάννης Βαρουφάκης

Μαρία Απατζίδα

Κρίτων Αρσένης

Κλέων Γρηγοριάδης

Γιώργος Λογιάδης

Φωτεινή Μπακαδήμα

Σοφία Σακοράφα